

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 17

13. 9. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU V jednoho Boha věřití budeš

06

Hlubší souvislosti poklesu porodnosti

08

Reinkarnace – alternativa ke křesťanskému zmrtvýchvstání?

10

Jižní kopule vnitřní lodi kostela v Chóře v Istanbulu s vyobrazením Kristových předků od Adama. Foto: José Luiz Bernardes Ribeiro /wikipedia

Rodokmen Ježíše Krista

Toto evangelium, tedy úvodní část radostné zvěsti sepsaná svatým Matoušem, je výpovědí o tom, jak z kalného pramene vyvádí Bůh nejčistší potůček. Jak na zapleveleném záhoně vykvetla nejkrásnější růže. Jak z kmene, zasaženého prvotní poruchou – hříchem – vypučel přechýlený květ, který nadpřirozeným způsobem, přímou mocí Boží – ano, u Boha je všechno možné, jak později řekl anděl Gabriel – nese ovoce nejdrahocennější: poslední pokrevní potomek Abrahámův byl muž Marie, z níž se narodil Ježíš, nazývaný Kristus. Ten, který se nazývá Syn člověka.

Narození Panny Marie bylo radostnou zvěstí, že se už přiblížila doba, kdy žádoucí a proroky předpovídaný Vykupitel přijde na svět. Otevřela se brána, skrze níž měl zaslíbený Mesiáš vstoupit mezi lidstvo jako jeden z nás.

Ptáme-li se, jakou širší souvislost nám svátek Narození Panny Marie otvírá, dozajista můžeme odpovědět: je

ujištěním, že Bůh nezapomněl. To jen my lidé si často myslíme, že co odvál čas, přestalo být nebo přestalo platit. *In memoria aeterna erit iustus*: ve věčné paměti bude spravedlivý. *Rozpomeň se na Abraháma, Izáka a Jakuba*, volali lidé Starého zákona. Právě tak my smíme a máme volat: rozpomeň se na svého Syna, Bože. Rozpomeň se na jeho Matku, na jeho apoštoly, na věrné mučedníky. Na naše zemské patrony Cyrila, Metoděje, Václava, Vojtěcha, Ludmilu a další. Rozpomeň se na dobrou setbu působení našich biskupů Kordače, Podlahy, Berana, Tomáška... Víme, že v našich církevních dějinách bylo i dost hříšníků, a našlo by se jich nejméně tolik, kolik jsme četli kontroverzních jmen v seznamu zákonitých potomků krále Davida.

Církev má kontinuitu, kterou se nemůže chlubit žádné světské uskupení, ba ani ten nejslavnější rod. Tím je skálou, pevným útesem, i když se její některé části drolí a je třeba dávat pozor, aby naše

důvěra nespočinula jen na jednom malém výstupku, který se pojednou odlomí i s tím, kdo zaměnil část za celek.

Matku Kristovu nazýváme Bohorodičkou. Říci o Marii, že je pouze Kristorodička, jak to prosazoval kdysi kněz Nestorius, by znamenalo vzít jí tu jedinečnost prostřednice milosti: vždyť v osobě Kristově sestoupil mezi nás sám Bůh! Právě tak nelze popírat spasitelnost Církve, protože Boží Syn chtěl a chce působit na lidstvo skrze ni: platí-li, že bez aktuální přímlyvy Panny Marie není nikomu udělena žádná milost, pak je stejně pravdou, že bez účasti Církve nemůže být nikdo spasen, byť je možné, že o tom ani neví. Církev přece nejen udílí svátosti a káže, ale také se přimlouvá. A ta přimluvná moc, právě jako přimluvná moc Panny Marie, je veliká.

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář Římskokatolické farnosti
Praha-Zbraslav

Zemřel otec Manuel Lobo, první kněz Opus Dei v Československu

Kněz Opus Dei Mons. Manuel Lobo zemřel 1. září v 9 hodin ráno v Univerzitní nemocnici v Rijece, kde byl hospitalizován od 24. srpna.

O. Manuel Lobo byl prvním knězem Opus Dei, který zahájil apoštolskou činnost Díla v Československu a později, od roku 1993, v České republice. V pondělí 24. srpna utrpěl o. Lobo mozkovou mrtvici během výletu na plachetnici po Jaderském moři. Skupina vyplula z přístavu Poreč. Kolem páté hodiny odpoledne se o. Lobo necítil dobře a rozhodl se odejít odpočívat do podpalubí. Krátce nato utrpěl mozkovou mrtvici, upadl a udeřil se do hlavy, což způsobilo silné krvácení a vznik mozkového hematomu. Po příjezdu do přístavu byl sanitkou převezen do Univerzitní nemocnice v Rijece, kde byl přijat na pohotovost a podstoupil chirurgický zákrok, při němž mu byl hematom odstraněn. Od té doby zůstal v bezvědomí a nakonec 1. září ráno zemřel. V posledních chvílích svého života přijal poslední svátosti.

Dopis od preláta Opus Dei

Přinášíme český překlad dopisu, který zaslal prelát Opus Dei Mons. Fernando Ocáriz regionálnímu vikáři Opus Dei pro střední a severní Evropu o. Stefanu Moszoro-Dąbrowskému k úmrtí o. Loba.

Drahý Štefane, kéž Ježíš chrání mé děti ve střední a severní Evropě!

Když jsem se dozvěděl zprávu o úmrtí Manuela, připojil jsem se k vašim modlitbám s přesvědčením, že budou modlitbami vzájemného doprovázení – od nás k němu i od něj k nám.

Před několika dny jsem mu psal a společně jsme svěřovali jeho uzdravení Bohu. Pán si však přál povolání ho do své přítomnosti a dát mu odměnu za všechna léta jeho věrné služby. Je pro nás těžké přijmout takové zprávy, protože se máme rádi. Uprostřed bolesti však nepřestáváme děkovat za příklad tolika lidí z Díla, kteří se zcela vydali službě Bohu i druhým a nyní již spočívají v Jeho přítomnosti tváří v tvář.

Manuel byl velmi velkorysý člověk, vždy ochotný pomoci tam, kde bylo

třeba. Svou prací i kněžskou službou významně přispěl k rozvoji Díla. Začal apoštolskou práci v České republice a mnoho duší – mezi nimi i četní diecézní kněží, jimž se s velkou láskou věnoval – mělo užitek z jeho úsilí přivádět je blíže ke Kristu.

Je útěchou vědět, že byl po celou dobu velmi dobře doprovázen, jak duchovně, tak lidsky. Nyní se Manuel od nás nevzdaluje; naopak vám bude s nadpřirozenou účinností pomáhat v poslání, které vás čeká v celém regionu. Proste ho,

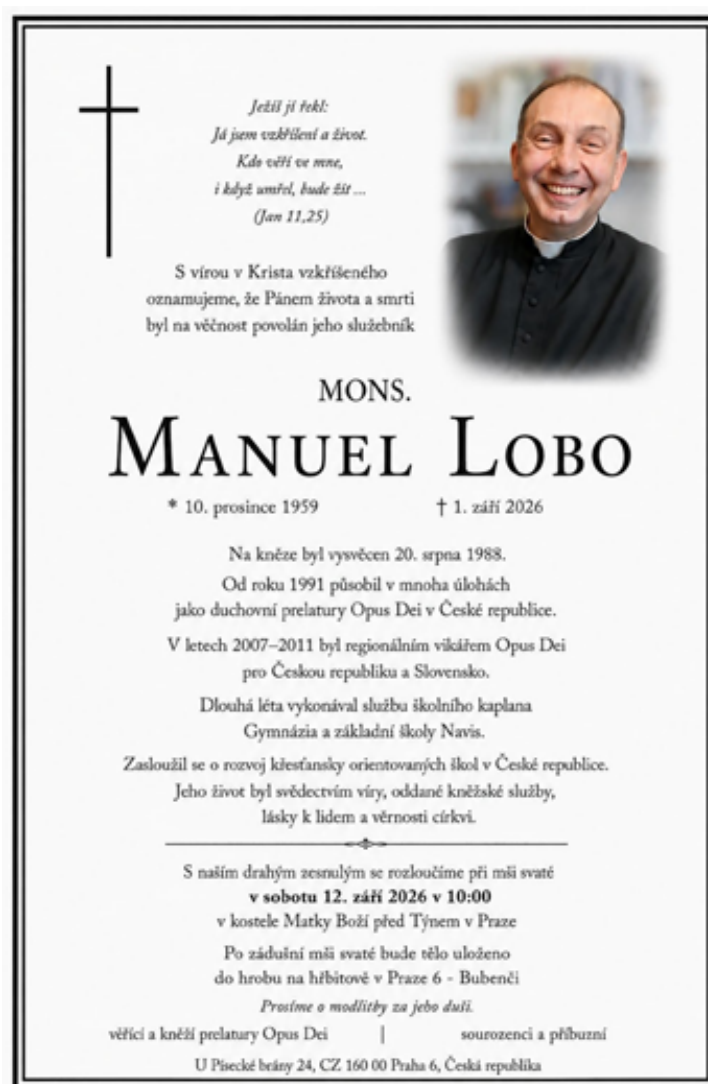
aby nám vyprosil mnoho nových povolání.

Vyřídte prosím mou upřímnou soustrast členům jeho centra i jeho bratrům. Zvláštním způsobem je svěřuji do péče Nejsvětější Panny Marie.

S láskou vás objímá a posílá vám své nejsrdečnější požehnání

Váš otec Fernando

Opus Dei

Ježil jí řekl:
Já jsem vzkříšený a život.
Kdo věří ve mne,
i když umřel, bude žít ...
(Jan 11,25)

S vírou v Krista vzkříšeného
oznamujeme, že Pánem života a smrti
byl na věčnost povolán jeho služebník

MONS.
MANUEL LOBO

* 10. prosince 1959 † 1. září 2026

Na kněze byl vysvěcen 20. srpna 1988.
Od roku 1991 působil v mnoha úlohách
jako duchovní prelatury Opus Dei v České republice.
V letech 2007–2011 byl regionálním vikářem Opus Dei
pro Českou republiku a Slovensko.
Dlouhá léta vykonával službu školního kaplana
Gymnázia a základní školy Navis.
Zasloužil se o rozvoj křesťanský orientovaných škol v České republice.
Jeho život byl svědectvím víry, oddané kněžské služby,
lásky k lidem a věrnosti církvi.

S naším drahým zesnulým se rozloučíme při mši svaté
v sobotu 12. září 2026 v 10:00
v kostele Matky Boží před Týnem v Praze
Po zádušní mši svaté bude tělo uloženo
do hrobu na hřbitově v Praze 6 - Bubenči
Prosíme o modlitby za jeho duši.
věřící a kněží prelatury Opus Dei | sourozenci a příbuzní
U Písecké brány 24, CZ 160 00 Praha 6, Česká republika

Zabíjení dětí až do porodu – guvernérka zůstává „hrdou katoličkou“

Demokratická guvernérka amerického státu Massachusetts Maura Healeyová čelí nadále ostré kritice poté, co podepsala kontroverzní zákon, který umožňuje zabíjení nenarozených dětí až do porodu.

(Boston) Demokratická guvernérka amerického státu Massachusetts Maura Healeyová čelí i nadále ostré kritice poté, co podepsala kontroverzní zákon, který umožňuje zabíjení nenarozených dětí až do porodu. Kritici a organizace na ochranu života v důsledku přijetí zákona mimo jiné požadovali exkomunikaci této političky. Úřad guvernérky své rozhodnutí hájil a prohlásil, že je „hrdou katoličkou“.

Ostré odmítnutí ze strany katolických představitelů

Kelsey Reinhardtová, generální ředitelka organizace *CatholicVote*, toto tvrzení jednoznačně odmítla. Kdo jako „hrdá katolička“ hájí takový zákon, projevuje podle ní empatii ke všem – s výjimkou nenarozených dětí. Guvernérka navíc potrat nesprávně označuje za „zdravotní péči“, což je v přímém rozporu s katolickým učením. Reinhardtová vyzvala biskupy, aby Healeyové postavení mimo církev oficiálně **potvrdili potvrzením** její exkomunikace.

Také další představitelé hnutí na ochranu života reagovali zděšeně. Carol Tobiasová, prezidentka organizace *National Right to Life*, zdůraznila, že stát ruší ochranu nenarozených dětí, které již pociťují bolest a byly by schopny přežít mimo matčino tělo. Myrna Maloney Flynnová z organizace *Massachusetts Citizens for Life* hovořila o normalizaci zabíjení plně vyvinutých dětí a zařadila tuto praxi mezi nejzávažnější porušování lidských práv na světě.

Biskupové zákon odsuzují

Ještě před přijetím zákona vyzvali katoličtí biskupové Massachusetts politiky, aby návrh odmítli. Bostonský arcibiskup Richard Henning označil zákon za „zá-

važný zásah do nedotknutelnosti a důstojnosti každého člověka“. Církev nadále vyzývá věřící, aby hlásali krásu života a konkrétně podporovali ženy a rodiny, kterých se tato situace týká.

Čeho se zákon týká?

Dne 10. srpna 2026 podepsala guvernérka státu Massachusetts Maura Healeyová zákon „*Prioritizing Patient Access to Care Act*“, který ruší dosavadní omezení na 24. týden těhotenství a umožňuje provést umělý potrat v kterékoli fázi těhotenství na základě lékařského posouzení.

Klíčové body zákona:

1. Odborné posouzení: zákon ruší dosavadní čtyřbodový zákonný test a pravidlo pro mimořádné okolnosti (které dříve u potratů po 24. týdnu striktně stanovovalo jako důvod pouze záchranu života ženy nebo závažné či smrtelné vady plodu).

2. Rozhodnutí lékaře: rozhodnutí o provedení potratu po 24. týdnu je nyní zcela ponecháno na odborném lékařském posouzení licencovaného lékaře a na jím uplatňovaných uznávaných standardech zdravotní péče.

3. Zrušení povinnosti provádět zákrok v nemocnici: zákon ruší požadavek, podle něhož musely být zákroky po 24. týdnu prováděny výhradně v nemocnici, a umožňuje jejich provádění i v jiných oprávněných zdravotnických a léčebných zařízeních.

4. Méně překážek: zákon ruší některé konkrétní požadavky na hlášení a administrativní a organizační překážky, které podle zastánců zákona a poskytovatelů zdravotní péče dříve omezovaly včasný přístup k péči.

SLOVO KNĚZE

V dekretu druhého vatikánského koncilu *Ad gentes* můžeme číst: „*Tím, že církev učí znát Krista, ukazuje lidem skutečnou pravdu o tom, co člověk je a k čemu všemu je povolán. Pro Krista a církev, která o něm vydává svědectví kázáním evangelia, nejsou překážkou žádné rasové ani národnostní rozdíly, a proto nikdo v žádném případě nemůže Krista a církev považovat za cizí.*“

Církev tedy uskutečňuje své poslání tím, že se poslušně Kristovu příkazu a vedena milostí a láskou Ducha Svatého účinně projevuje každému člověku a všem národům, a tak je příkladem života; kázáním, svátostmi a ostatními prostředky milosti přivádí k víře, svobodě a Kristovu pokoji. Takže se jim otvírá volná a bezpečná cesta k plné účasti na Kristově tajemství.“

Tohoto poslání církve si byl plně vědom i pražský rodák Karel Spinola, který zatoužil – přes odpor rodiny – též hlásat Kristovo evangelium v dalekých zemích. Začátkem roku 1596 v Janově vstupuje na loď a začíná jeho šestiletá cesta k japonským břehům. Již tuto cestu samotnou by mnoho dnešních světooběžníků pokládalo za velké trápení a mučednictví, ale to by nebyl Karel, kdyby se nechal šestiletým trápením odradit. Po dvanácti letech jeho působení vychází v Japonsku edikt stavící křesťanství mimo zákon. Karel dále působí tajně, ale je odhalen a zatčen a ve vězení čeká čtyři roky na smrt. O nějakém pasivním čekání však nelze hovořit. Pod jeho vedením se spoluvězni společně modlí hodinky a růženec, rozjímají, snad i denně slaví tajně mši svatou, a sedm z nich dokonce skládá i řeholní sliby. Dne 10.9.1622 na Svatém vršku v Nagasaki umírá spolu s ostatními pomalým ohněm. Kdo máte možnost si přečíst Durychovu knihu *Služebníci neužiteční*, rozhodně neváhejte. Jeden až oněmi úžasem, kolik toho mnozí byli ochotni přinést pro šíření evangelia a také prosí alespoň o část odvahy a vytrvalosti v těžkostech, jakou měli japonští mučedníci.

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

kath.net

ZÁVIDÍŠ, ŽE JSEM DOBRÝ?

20. září 2026 – 25. neděle v mezidobí – Mt 20,1–16a

Řehoř

Hospodář, tedy náš Stvořitel, má vinici, totiž celou církev, která od spravedlivého Ábela až po posledního vyvoleného, jenž se narodí na konci světa, vypěstovala tolik ratolestí, kolik zrodila spravedlivých.

Ačkoli dělníkem na této vinici byl každý, kdo jakýmkoli způsobem či v jakékoli míře konal v pravé víře dobré skutky.

Kdo tedy žije jen pro sebe a živí se rozkošemi svého těla, toho je právem třeba napomenout pro zahálku, protože neusiluje o plody Božího díla.

Ti, kteří až do posledního období života zanedbávali žít pro Boha, stáli nečinně až do páté hodiny odpolední. Hospodář však přesto povolává i takové a často bývají odměněni dříve. Odcházejí totiž z tohoto těla do království dříve než ti, kteří, jak se zdá, byli povoláni už v dětství.

Pseudo-Chrysostomus

Co je tedy naší pracovní smlouvou a odměnou za práci? Příslib věčného života. Jen pohané neznali Boha ani Boží zaslíbení.

A všimni si, že odměnu dal večer, nikoli až následujícího rána. Soud tedy nastane tehdy, když ještě bude trvat tento svět. Každý dostane svou odměnu, a to ze dvou důvodů. Prvním je, že odměnou za spravedlnost bude sama blaženost, a proto nebude soud v onom věku, nýbrž před ním. Druhým důvodem, proč bude soud před příchodem onoho dne, je, aby hříšníci nespatriili blaženost onoho dne. Následuje: „Pán vinice řekl svému správci,“ tedy Syn Duchu svatému.

Nikoli však nespravedlivě. Ani ten, kdo se narodil v prvním věku světa, nežil déle než po dobu, která mu byla určena k životu. A jak mu mohlo uškodit, že po jeho odchodu svět trval dál? Ani ti, kdo se narodí blízko konce světa, nežijí méně než počet dní, který jim byl vyměřen. A jak jim může přispět ke zmenšení námahy to, že svět brzy skončí, když se námaha jejich života dovrší dříve než svět?

Jacob Willemsz de Wet: Podobenství o dělnících na vinici (17. st.)

Kromě toho nezáleží na člověku, zda se narodí dříve, či později, ale na Boží moci. Proto si nemá nárokovat přednější místo ten, kdo se narodil dříve, ani nemá být považován za méněcenného ten, kdo se narodil později. Následuje: „Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: ‚Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám!‘“ A je-li pravda, co jsme řekli, že první i pozdější prožili svůj vlastní čas, ani více, ani méně, a pro každého je koncem jeho smrt, co znamenají jejich slova: „Nesli jsme tíhu dne i horko“? Znamená to, že máme velkou posilu ke konání spravedlnosti, když víme, že konec světa je blízko. Proto také Kristus z lásky k nám říkal: „Přiblížilo se nebeské království“ (srov. Mt 4,17). Je však oslabovalo vědomí, že svět bude trvat ještě dlouho. Neprožili tedy sice celý věk světa, přesto se zdá, jako by nesli tíhu celého světa. Anebo „břemenem celého dne“ nazývá obtížná přikázání Zákona a „horkem“ palčivé pokušení omylu, které v nich rozněcovali zlí duchové a podněcovali je k napodobování pohanů. Od toho všeho byli pohané osvobozeni vírou v Krista a milostí byli zcela spaseni.

Augustin

Věčný život bude pro všechny svaté stejně společný, a proto byl všem udělen denár, který je odměnou pro všechny. Ve věčném životě však budou světla zásluh zářit rozdílně, neboť u Otce je mnoho příbytků (srov. Jan 14,2). Pokud tedy jde o denár, není zde nerovnost: jeden nežije blaženi než druhý. V mnoha příbytcích však má jeden větší slávu než druhý.

Jan Zlatoústý

Nenajal všechny najednou, ale jedny ráno, jiné v devět hodin a další později, což vyplývá z rozdílného rozpoložení jejich mysli. Povolal je totiž tehdy, když byli připraveni poslechnout. Také zločince povolal tehdy, když byl připraven poslechnout. A jestliže říkají: „Nikdo nás nenajal,“ není třeba, jak už bylo řečeno, zkoumat v podobenství každý jednotlivý detail. Ostatně tato slova neříká Pán, nýbrž dělníci. On sám volá všechny od počátku života, jak naznačují slova: „Vyšel časné ráno najmout dělníky na svou vinici.“

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

PROČ MÁ MARIA V KATOLICKÉ VÍŘE VÝJIMEČNÉ MÍSTO?

V každém katolickém kostele ji najdeme. Někdy stojí nenápadně v boční kapli, jindy hrdě blízko oltáře, někdy pod křížem s tváří plnou bolesti nebo naopak s úsměvem a Ježíškem v náručí.

Pro mnoho lidí představuje něhu, mateřství, čistotu nebo zdroj útěchy. A přece právě Maria bývá jedním z důvodů, proč lidé katolické víře nerozumí, převážně naši protestanští přátelé.

„Proč Maria? Copak nestačí Ježíš?“ Je zvláštní, že samotná Maria by se nad podobnou otázkou asi vůbec nezarážela. V evangeliu o sobě téměř nemluví, nepřitahuje na sebe pozornost. Nezakládá hnutí, nekáže zástupům, nestojí v centru dění. A přesto ji církev po dvě tisíciletí nazývá blahoslavenou.

Když v Káně Galilejské dojde víno a nastane trapné ticho svatební hostiny, Maria pronese jednu z nejdůležitějších vět celého evangelia: „Udělejte cokoli vám nařídí“ (Jan 2,5). A v těchto slovech leží klíč k pochopení mariánské úcty. Maria vždy ukazuje na Krista. Katolická víra ji nevnímá jako „konkurenci“ Ježíše ani jako nějakou náhradní cestu k Bohu nebo úlitbu ženám, aby také měly nějakou svou „modlu“. Naopak, čím blíže člověk přichází k Marii, tím blíže by měl být Kristu. Protože celý Mariin život je odpovědí na Boží přítomnost.

Katolická úcta k Marii navíc nevznikla z lidové zbožnosti nebo ze středověké sentimentality, jak se někdy tvrdí. Vychází z velmi hluboké pravdy o samotném Kristu. Když první křesťané začali Marii nazývat „Bohorodička“ – řecky *Theotokos* – nešlo především o oslavu Marie. Šlo o obranu víry v Ježíše Krista. Dítě, které Maria porodila, nebyl jen výjimečný člověk nebo prorok. Byl to skutečně Boží Syn. A právě proto církev trvala na tom, že Maria je Matkou Boží. Mariina velikost tedy nikdy nestojí odděleně od Ježíše. Všechno, čím je, dostává od něj. Bible sama ukazuje, že Maria má v dějinách spásy zvláštní místo. Anděl ji zdraví slovy: „Zdrávas, milostiplná.“ Alžběta ji nazývá „matkou mého Pána“. A sama

Ikona Salus Populi Romani (Matka Boží z Lyddy nebo Římská / Spása Římského lidu) v římské bazilice Santa Maria Maggiore v Capella Paolina (7. st.)

Maria prorocky říká: „Blahoslavit mě budou všechna pokolení.“ (Luk 1,48)

Tato slova nejsou poetickou poznámkou pod čarou, ale součástí Božího plánu. Když si křesťané Marii připomínají, pokračují v postoji, který začíná už v evangeliu. Zároveň nám Maria ukazuje, jak vypadá člověk, který Bohu opravdu důvěřuje. Její život nebyl snadný ani romantický. Musela přijmout nepohoditelné Boží povolání, riskovat život, porodit v chudobě, utíkat do Egypta, hledat ztraceného dvanáctiletého Ježíše a nakonec stát pod křížem vlastního syna. Evangelium ji nepředstavuje jako někoho, kdo všechno dokonale chápe a Bůh mu umeštává cestu, ale jako někoho, kdo Bohu věří i tehdy, když mu nerozumí. Proto může být Maria tak blízká nám, obyčejným lidem. Ne proto, že by žila mimo lidské bolesti, ale protože jimi prošla s důvěrou.

Svatý Ludvík Maria Grignion z Montfortu, jeden z největších mariánských autorů v dějinách církve, píše, že pravá úcta k Marii člověka vždy vede hlouběji ke Kristu. „Čím více je duše zasvěcena Marii, tím více je zasvěcena Ježíši Kristu.“ Podle něj si Maria nikdy neuzurpuje naši pozornost pro sebe. Je jako okno, skrze které vidíme světlo Krista. Podobnou zkušenost popsal i svatý Jan Pavel II. Přiznal, že se v mládí obával, aby přílišná mariánská úcta neodváděla pozornost od Ježíše. Až četba knihy *O pravé mariánské úctě* mu pomohla pochopit, že pravá úcta k Marii Krista nezastiňuje, ale naopak člověka učí Krista více milovat.

Dnešní svět často paradoxně obdivuje sílu a sebejistotu, nebo naopak adoruje slabost a nejistotu, se kterými bychom ideálně neměli nic dělat, protože jsme se přece takto narodili nebo nás k takovému jednání dovedlo trauma z dětství. Maria jde úplně jinou cestou. Její velikost spočívá v pokoře. Neprosazuje sebe, ale dává prostor Bohu. Neříká: „Tady jsem,“ ani: „Vaše děti budou jako já,“ – i když to druhé by jistě mnoho rodičů rádo slyšelo – ale říká: „Ať se mi stane podle tvého slova.“

Takže abychom odpověděli otázku, proč má Maria v katolické církvi tak výjimečné místo: protože ukazuje, co Bůh dokáže s člověkem, který mu opravdu otevře své srdce.

Magdaléna Misterková

Mgr. Magdaléna Misterková
publicistka

V JEDNOHO BOHA VĚŘITI BUDEŠ

Bůh se člověku zjevil jako transcendentní a osobní Bůh, což znamená, že přesahuje člověka ve všem a zároveň s ním touží mít osobitý a jedinečný vztah.

První přikázání jako základ křesťanské víry a naděje

Stvořil člověka z lásky a z lásky ho vysvobodil z egyptského otroctví; miloval ho jako první a dává člověku svobodu, zda a jak na Jeho lásku odpoví. Připravil člověku směrnice, které mu zaručí život ve svobodě, ale zároveň nechává zcela na člověku, zda a nakolik Desatero přijme (Ex 19,5-8). Skrze Mojžíše nám odhalil své jméno („Jsem, který jsem“), abychom Ho mohli poznat a oslovovat. Náš Bůh je však žárlivě milující (Ex 20, 5). Podobně jako manželé touží potom, aby si byli navzájem zcela věrní a nedělili se o slíbenou manželskou úctu, lásku a věrnost s jinými, tak i Bůh touží po tom, abychom se Mu vydali celistvě a výhradně. Boží láska je bezpodmínečná a touží po plnohodnotném a jedinečném vztahu s každým z nás. To vše je vyjádřeno v prvním přikázání Desatera: „Budeš se klanět Hospodinu, svému Bohu, jemu budeš sloužit. Nesmíte chodit za jinými bohy“ (Dt 6,13-14). Vyjadřuje existenciální smysl lidského bytí a výsadu křesťanů: smíme poznávat Boha, který bydlí v nedostupném světle (1Tm 6,16).

Nárok na celistvost a Kristovo radikální měřítko

Zmíněnou výlučnost Boží lásky dovršuje s velkou naléhavostí sám Pán Ježíš a staví tento nárok s naprostou radikalitou, když nám připomíná: „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; a kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden“ (Mt 10,37). Kristus nežádá jen jednu z mnoha příhrádek v našem životě, ale požaduje absolutní prvenství, které pro padlou lidskou přirozenost může znít až tvrdě. Pokud se totiž v našem srdci usadí jakákoliv pozemská jistota, lidský vztah nebo skrytá závislost, která má větší váhu než vztah k Němu, naše víra se začíná hroutit. Kris-

Foto: Lucie Horníková / Člověk a Víra

tovo měřítko nás tak usvědčuje z toho, že polovičatost v následování neexistuje. Buď Ho přijmeme s celou svou bytostí, nebo se naše svoboda opět rozplyne v novodobém otroctví model. První přikázání jde mnohem hlouběji než nedělní vyznání Kréda slovy. Požaduje, aby Pán byl na prvním místě v každém okamžiku našeho života.

Cesta ke skutečnému štěstí a svatosti

To prvenství není jen kvůli tomu, že Bohu právoplatně náleží. Je to i v náš prospěch, protože nás přivádí k existenciálnímu štěstí a udržuje na cestě ke svatosti. Proto se právě toto přikázání nachází na prvním místě. Čím více Boha poznáme, tím více si Ho zamilujeme a budeme Mu chtít pomáhat neboli sloužit. Protože Bůh je původcem a naplněním svobody, jedná se navíc o jedinou cestu ke skutečné svobodě a nejvyšší stupeň štěstí, které je dosažitelné v tomto světě. Posláním a výsadou každého pokřtěného je dosáhnout tohoto stupně blaha v tomto světě a následně dokonalou blaženost v nebi, tj. stát se svatým. Překročení prvního přikázání má dalekosáhlé důsledky, které se netýkají jen nás samotných, ale i lidí ko-

lem nás a generací, které přijdou po nás (Ex 20,5-6). Naopak zachování tohoto přikázání přináší blahoslavenství. „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jim patří nebeské království“ (Mt 5,3). Pokora nikdy nezapomíná, že všechny dobré dary přicházejí od Boha. Čisté srdce, jež dává schopnost vidět Boha (Mt 5,8), je výrazem nerozdělené lásky k Němu.

Důvěra v přítomnost a boj s nezdravou zvědavostí

„Správný postoj křesťana spočívá v tom, že se, pokud jde o jeho budoucnost, odevzdá s důvěrou do rukou Prozřetelnosti a vyhýbá se ve vztahu k budoucnosti každé nezdravé zvědavosti. Nepředvídavost může být nedostatkem odpovědnosti.“ (KKC 2115) Zvědavost je ctnost, která je důležitá pro naši spásu. Zvědavost je neřest, která se snaží odhalit to, co nás čeká a co nám nebylo ještě odhaleno. Katechetická formulace prvního přikázání zní: „V jednoho Boha věřit budeš.“ Vyjadřuje, že Bohu důvěřujeme a svěřujeme Mu svou budoucnost. Navíc tato důvěra implikuje, že žijeme v Boží přítomnosti. Přílišná zvědavost poukazuje na to, že žijeme budoucností. Život v budoucnosti nám brání setrvat v přítomnosti, která

je Božím časem. V boji proti zvědavosti potřebujeme ctnost trpělivosti a čistotu srdce, které můžeme cvičit v malých událostech svého života: nebudeme se pít po věcech, do kterých nám nic není nebo které objektivně nepotřebujeme vědět. Pak i v zásadních otázkách budeme schopni odmítat všechny způsoby věštění, astrologie, praktiky magie a čarodějnictví, byť by směřovaly k uzdravení.

Celistvost identity v přikázání lásky

„První přikázání zahrnuje víru, naději a lásku. Neboť vyslovíme-li slovo Bůh, uznáváme tím bytost stálou a neměnnou, která zůstává stále táž, věrná a dokonale spravedlivá. Z toho vyplývá povinnost přijímat Jeho slova, věřit Mu a mít v Něho naprostou důvěru. On je všemohoucí, milostivý, ochotný a nakloněný dělat dobro. Kdo by v Něho nekladl své naděje? Kdo by Ho mohl nemilovat, když nazírá poklady jeho dobroty a něhy, kterými nás zahrnuje? Proto Bůh v Písmu začíná a neměnně končí svá přikázání formulí „Já jsem Pán.“ (KKC 2086) Důvěra v Boha není pyšné a opovážlivé spoléhání na to, že Bůh mě ze všeho zachrání. Sv. Ignác z Loyoly krásně shrnuje starobylou katolickou nauku o spolupůsobení Boha (milost) a člověka (přirozenost) výzvou: „Modli se, jako by všechno záleželo jen na Bohu, ale přičiňuj se, jako by záleželo jen na tobě.“

Křesťanská naděje: kotva životu v dobách bouří

Peklo je místem beznaděje, a proto v Dantově *Božské komedii* je brána do pekla „ozdobená“ nápisem: „Zanechte vši naděje, kdo sem vcházíte.“ První přikázání Desatera nám připomíná, že v Bohu je veškerá naše naděje. Je naší kotvou, která zajistí loďku našeho života v bezpečí v dobách bouří. Naděje patří spolu s vírou a láskou do trojice božských (teologálních) ctností, které nám byly dány při křtu jako milost, nezasloužený Boží dar. Ten je však potřeba s Boží pomocí dál rozvíjet. Když do něj pronikneme svým poznáním a zvědavostí, začne v síle Duha sv. působit v našem životě.

V zásadě se jedná o mohutnost, se kterou my pokřtění spolupracujeme, aby-

Foto: František Ingr / Člověk a Víra

chom měli oči neustále upřené na Ježíše, od Něhož naše víra pochází a který ji vede k dokonalosti (Žid 12,2). Naděje nás zároveň uschopňuje zvolat *Maranatha* neboli: „Pane, přijď!“ Toto nadějeplné zvolání zaznělo již z úst první generace křesťanů, která očekávala brzký druhý příchod Ježíše, což až dodnes zůstává tou nejvýznamnější událostí, ke které směřují celé dějiny spásy. Pojem času u Pána je totiž jiný než u nás, pro Něho může být jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den (2 Pt 3,8).

Charakteristické vlastnosti ctnosti naděje

Ctnost naděje má své hluboké a jedinečné vlastnosti, které proměňují celé lidské bytí. Proto nás první přikázání chrání před hříchem proti naději. V první řadě udržuje nás křesťany v duchovní mladosti. Mladý je totiž ten, kdo má velkou budoucnost před sebou a malou minulost za sebou – a křesťan má před sebou celou věčnost. Naděje s sebou přináší také hlubokou radost a vnitřní pokoj. I když člověk prožívá určité napětí z obavy, aby tyto Boží dary neztratil, již nyní se v něm částečně uskutečňuje naplňování naděje. Království Boží je v nás, kteří jsme byli znovuzrozeni zmrtvýchvstáním Ježíše k živé naději (1 Pt 1,3). Zároveň nám ctnost naděje pomáhá určit náš dvojí

vztah k tomuto světu. Křesťan není ze světa. Naopak na svět pohlíží s odstupem, pokud ho brzdí v pravém naplnění života a brání mu dosáhnout posledního cíle, kterým je spása. Na druhé straně má křesťan žít plně ve světě, má se světem spolupracovat, pokud mu slouží jako prostředek k získání věčného cíle, což vyjadřují i novozákonní podobenství o dělnících na vinici, o hřivnách nebo motiv běhu na závodišti u svatého Pavla. Ten navíc věřící napomíná, aby nezanebdávali své pozemské povinnosti. Pravá naděje vždy vychází z víry a dále se rozvíjí, přičemž jejími přirozenými plody jsou prosebná modlitba, trpělivost, láska, touha po Bohu a touha se Mu líbit. Tuto naději pak musíme aktivně vzbuzovat zejména v hodině své smrti, ale i při častých pokušeních během života a zvláště při přímých útocích proti naději a ostatním ctnostem.

Být člověkem naděje, a ne pouhým optimistou

Křesťan je tedy člověk naděje a tento nezasloužený dar dostal, aby nebyl pouhým optimistou s momentální dobrou náladou, ale člověkem zakořeněným v pokojné důvěře v Boží prozřetelnost. Z toho pramení jeho přesvědčení, že Bůh má vše pevně ve svých rukou a také, že nám nikdy nesvěří úkol, který bychom

nedokázali splnit. Naopak, Bůh s každou zkouškou připraví i východisko a dá nám dostatek síly, abychom v ní obstáli (1Kor 10,13). Tato jistota, že Kristus je v nás nadějí na věčnou spásu (Kol 1,27), nám dává trvalý pokoj a radost v srdci. Svoboda a naděje zkrátka jdou pospolu, a kde není naděje, nemůže být ani skutečná svoboda.

První přikázání varuje před hříchy proti naději, kdy člověk přestává doufat, že v Ježíši nalezne záchranu. Člověk se pak stává beznadějným, například tehdy, když se vůbec nesnaží o věčnou spásu, protože ji považuje za nemožnou nebo ji pokládá za nudnou či pro sebe nežádoucí. K tomuto stavu dochází i tehdy, když lidé trpí přílišnou malomyslností a strachem ze zavržení, což může být způsobeno melancholickou povahou,

patologickými vlivy nebo přímým pokusem. Jindy člověk kvůli svým četným hříchům a neřestem upírá Bohu Jeho velké milosrdenství nebo u Boha hledá naději výhradně pro pozemská dobra, jako jsou zdraví a úspěchy, čímž klade svou naději do zcela nepravého cíle. Beznaděj se projevuje také přesvědčením, že Bůh určitý hřích nemůže odpustit, přičemž člověk pak nedokáže odpustit sám sobě ani druhému, nebo když si myslí, že ho Bůh trestá tím, že ho v životě potkávají protivenství. Tím vším člověk fakticky zpochybňuje základní Boží vlastnosti, jako jsou dobrota, spravedlnost, milosrdenství a všemohoucnost (KKC 2091).

Na opačném pólu pak stojí hřích opovržlivosti (KKC 2092). Ten se projevuje buď pošetilou sebedůvěrou, že člověk dosáhne nadpřirozeného cíle vlast-

ními silami, nebo přílišným a falešným doufáním v Boží milosrdenství, kdy člověk vědomě žije v přímém rozporu s Božími přikázáními a vůbec nelituje svých činů.

P. Tomas van Zavrel

*P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad
Vltavou a Hosín*

HLUBŠÍ SOUVISLOSTI POKLESU PORODNOSTI

Všimli jste si, že demografickým obavám, se kterými jsme konfrontováni, se v nedávné době velmi prudce otočilo znaménko?

Tak dlouho se spekulovalo o přelidňování planety, až je z toho zavírání porodnic, opakované pokořování statistického dna stran nově narozených a vrásky z nedostatečné kopulace populace.

Na povrchu

Politici a média k tématu přistupují z valné většiny velmi semknutě – skutečné příčiny je pracné hledat, proto se jak kamínky na mořském břehu jen omílají povrchní řešení: zlepšit dostupnost bydlení, vytvořit podmínky pro skloubení zaměstnanosti žen s mateřstvím, zakomponovat do rozpočtu motivační nástroje pro pořizování si dětí.

Na serveru *seznamzpravy.cz* se nechal slyšet demograf Tomáš Sobotka: „Uzbekistán má ukazatel plodnosti na úrovni 3,5 dětí na ženu. Donedávna se tam rodilo skoro milion dětí. Pan pre-

miér je tím fascinován, zkoušel tento příklad uvádět. Ale to je falešný příklad. Je to jiné kulturní prostředí, patriarchální společnost, spousta žen nemá vysokoškolské vzdělání, nejsou na pracovním trhu, mají úplně jiné preference než ženy v Evropě.“ Aha. (Nechme stranou, zda nás víc poučil pan premiér, nebo pan demograf.)

A pod povrchem?

Pojďme si dát trochu práce s těmi příčinami. Osobně vidím zejména tyto tři – produktivitu, bezpečnost a udržitelnost. Jsou to svého druhu modly, které nás umrtvují, to jest odebírají nám schopnost skutečně žít a předávat život.

Produktivita nám suggeruje, že přivést na svět dítě je jen jakási samozřejmá věc, kterou lze zvládnout na vedlejší úvazek, aniž by tím byla omezena, natož z pie-

destalu svržena, její výsost kariéra. Také nám suggeruje, že nelze dítě nechat bez ustavičné pozornosti a zásobování vším příjemným a užitečným (jídlo, zážitky, aktivity, technologie, věci, komunikace atd.) – tím by bylo uraženo jeho veličenství dítě, kterému sluha rodič ve svém srdci vyhradil trůn.

Bezpečnost nás zapouzdřuje do inertního systému odlidštěné dokonalosti, v němž existují práva, povinnosti a peníze, aby se nemuselo děkovat a prosit, v němž je ostudou udělat chybu, aby se nemuselo omlouvat, nebo zranit se, aby se nemuselo plakat, z něž jsou vytěsňeny situace, ve kterých je potřeba projevit milosrdenství či solidaritu, nebo dokonce použít vlastní omezený úsudek, z něž jsou vykázána témata, která ukazují, že existuje i život mimo tento systém – bolest, bída, rození, umírání, ztráta, zrada,

Foto: Leo Vitásek / Člověk a Víra

křivda.

Udržitelnost blokuje naši schopnost připustit změnu a reagovat na ni, tedy brání přijímat realitu, že věci nemusí zůstat a nezůstávají, jak jsou, že ne vše závisí na nás, ale také, že ne vše nezávisí na nás, že čas je omezený a hlavně že je možné se vrátit a jít lepší cestou a že aktuální stav, situaci, trend, kurz lze změnit. Z takovéto udržitelnosti zároveň povstává chiméra, že velikost výběru možností je důležitější než schopnost a potřeba učinit volbu. A v neposlední řadě maříme cenný čas, budujeme-li udržitelnost na úkor potřebné a nevyhnutelné změny nebo uctíváme-li bůžka „starých dobrých časů“.

Tyto tři společenské modly současnosti dle mého názoru zcela logicky působí, že mladý člověk, který ve svém nitru rozpoznává touhu po založení rodiny, se za takovýchto podmínek cítí pro rodičovství zcela nedostatečným. Jeho sebevědomí je navíc umenšeno v míře, v jaké je sám obětí degenerace lidské sexuality rozbitím etických a biologických mantinelů (rozvody, umělé potraty, pornografie, homosexualita, transgenderismus, eutanazie). Anebo mladý člověk touhu po rodině vůbec nevnímá, protože se má/připadá si (momentálně) tak dobře, že si děti pořizovat prostě nepotřebuje.

Tyto tři modly hrubě odporují povaze dítěte

Dítěti škodí, je-li považováno za doplněk ke kariéře rodičů i není-li v srdci jeho rodičů nad ním láska manželů a láska k Bohu. Dítě se nemůže narodit, nepodstoupí-li matka bolest porodu a nepodělí-li se s ním rodiče o svůj domov a bezpečí. Dítě potřebuje volnost, možnost zkoušet nové, padat a vstávat, učit se, dítě přináší zásadní životní změnu. Jak vidno, návrhy politických řešení nejsou o ničem jiném, než o tom, aby se dítě nažralo (resp. děti rodily) a produktivita, bezpečnost a udržitelnost zůstaly celé: pracující matky, pohodlné bydleníčko a stabilní ekonomika.

K těmto třem modlům se ovšem nelze postavit zády jen svou vlastní silou. Je k tomu potřeba jednak zdravá komunita, která jedince podepře, a jednak – a to především! – Bůh a víra v něj. Čím dále od Boha, tím slaběji se ozývá poslání: „Plodte a množte se a naplňte zemi“ (Gn 9,2). A tím slaběji je toto poslání uskutečňováno.

Lesnická metafora

Na závěr si dovoluji použít přirovnání ze své lesnické profese. V našich podmínkách, které (dosud) považujeme za běžné, se les zpravidla obnovuje tzv. malým vývojovým cyklem, v němž se střídají věkově odlišené porosty cílových, produkč-

ních dřevin. Generace střídá generaci. V tomto cyklu les při dobré péči poměrně bezpečně a udržitelně plní produkční funkci i funkci ostatní a zároveň se reprodukuje. Malý vývojový cyklus je to, co očekáváme, že se bude dít i s lidskou reprodukcí, protože tomu tak v našich podmínkách dosud víceméně bylo.

Existuje však i tzv. velký vývojový cyklus, kdy do života lesa zasáhne událost, která porosty zcela zničí (disturbance), a na uvolněné půdě musí postupně, pomalu proběhnout střídání různých rostlinných společenstev (sukcesní stadia) – od bylin a křovin přes dřeviny přípravného a přechodného lesa až po vrcholný les, který je opět tvořen cílovými, produkčními dřevinami. Znamená to, že lesní půda na nějakou dobu přestane poskytovat očekávanou produkci, je vystavena teplotní, vláhové i jiné nestabilitě a prochází velkými druhovými změnami v rostlinstvu – lidským zásahem je to relativně málo ovlivnitelné a chce to čas, než se les opět ustálí v malém vývojovém cyklu. Jsme-li svědky morálního a kulturního úpadku (dekadence), ekonomických a bezpečnostních turbulencí a masové migrace (postaru řečeno stěhování národů), máme zřejmě co do činění s velkým vývojovým cyklem.

Řekneme-li o narušeném lese, že si s tím příroda poradí, jistě můžeme o narušeném lidstvu říci, že si s námi Pán Bůh poradí.

Vojtěch Macek

Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy

REINKARNACE – ALTERNATIVA KE KŘESŤANSKÉMU ZMRTVÝCHVSTÁNÍ?

Navzdory tomu, že křesťanská víra je se zastáváním reinkarnace neslučitelná, lze se setkat s křesťany, kteří mezi svým krédem a naukou o přetělování žádný rozpor nevidí.

Nedávno jsem měl možnost s jedním takovým člověkem diskutovat a během naší debaty se ukázalo, že jeho příklon k reinkarnaci se zakládal v neznalosti argumentu, jež by prokázal její nemožnost. To se samozřejmě netýká jen této otázky, nýbrž naprosto všech názorů. Dokud nejsme schopni se stoprocentní jistotou vyloučit opak či alternativu k tomu, o čem jsme přesvědčeni, musíme dát prostor pochybnosti a přiznat, že náš názor není žádným spolehlivým věděním, ale pouhou vírou podepřenou mimo-teoretickými důvody. Ruku za ni do ohně dávat nemůžeme.

Počáteční rozlišení

Slovo *reinkarnace* znamená *znovu-vtělení*. Tento překlad však není zcela přesný, neboť pro znovu-vtělení má latina jiné slovo: *re-incorporace*. *Corpus* je latinským označením pro *tělo* či *těleso*, zatímco podstatné jméno *caro*, které tvoří součást výrazu *re-inkarnace*, znamená *maso* či *tělesnou tkáň*. Inkarnace má tedy ve srovnání s inkorporací specifitější význam: každé živé tělo (*caro*) je tělesem (*corpus*), ale ne každé těleso je živým tělem. Například Michelangelova socha Davida je *ne inkarnovaným*, ale jen *inkorporovaným* (vtěleným) projektem svého autora do mramorové hmoty, protože ta je jen tělesností (*corpus*), ne živou tkání (*caro*). To, co bylo původně oddělené (postava Davida v mysli sochaře a blok mramoru), spojil umělec v jednotlivé umělecké dílo. Teorie reinkarnace má na svém pozadí podobné pojetí spojování a rozpojování dvou komponent lidské skutečnosti – jeho duše a jeho tělo se v určitém momentě potkávají a utváří dočasnou alianci, kterou po čase zase opustí, aby si našli opět jiného partnera. Koloběh

Římský sarkofág z 2. století v Taormině. Foto: Giovanni Dall'Orto / wikimedia

střídání „partnerů“ se může opakovat nesčetněkrát.

Ontologická argumentace proti reinkarnaci

V tradiční aristotelsko-tomistické tradici se někdy objevuje argument, v němž se vyvozuje nemožnost reinkarnace z bytostné (ontologické) konstituce člověka. Při této příležitosti se připomíná, že člověka nelze chápat *dualisticky*, nýbrž *duálně*. Antropologický dualismus spočívá v pohledu na člověka jakožto bytosti složené z duše a těla, přičemž se složky těla a duše pojmají jako *dvě skutečnosti* (*duae res*) spojené toliko vnějškově. Tato koncepce dovoluje obě složky rozpojit, takže duše se může odpojit od těla bez podstatného poškození své totožnosti. Proti tomu se staví aristotelsko-tomistická duální (podvojná) interpretace lidského bytí, v níž se zdůrazňuje, že tělo a duše nejsou rozpojitelné skutečnosti, ale *jedna realita s podvojným charakterem*. Obhájci této teorie mluví rovněž o smrti jako o separaci duše od těla. Na rozdíl od svých oponentů trvají na tom, že duše tímto rozchodem s tělem *trpí podstatnou*

újmou a dostává se tím do *nepřirozeného stavu* (porušení jednoty člověka), který si žádá být napraven. To se děje tzv. zmrtvýchvstáním.

Tomisté přijímají aristotelskou hyle-morfickou teorii, podle níž jsou všechny hmotné skutečnosti složeny z principů materie (*hylé*) a formy (*morfé*) a v případě člověka tvrdí, že roli materie hraje tělo, roli formy duše. Lidská duše se v tomto přístupu považuje za *formu těla*, čímž se překonává vnějškovost spojení duše a těla (dualismus). Duše jako forma strukturuje tělo „zevnitř“ a výsledkem této bytostné konstituce je člověk ve své podvojně (duální) psycho-somatické podobě. Nebudeme se zde u tohoto pojetí příliš zdržovat, protože bychom se tím dostali na pole velmi obtížných problémů. Již klasická aristotelsko-tomistická terminologie je značně problematická. O duši se zde mluví jako o *formě těla*, pravda je nicméně ta, že duše je *formou člověka*, což rozhodně není jedno a to samé. Forma je v této filosofické tradici ustavující princip hmotné skutečnosti. Kdyby duše byla formou těla, byl by člověk bytostně tělem. S tím by ani aristote-

Foto: Marek Studzinski / unsplash

lici ani tomisté určitě nesouhlasili, třebaže jejich terminologie (*anima est forma corporis*) vede přesně k tomuto závěru. Člověk *není tělem*, ale *má tělo* a v tom je opravdu velký rozdíl. Tato malá poznámka nám dává nahlédnout, do jakých složitostí bychom zabředli, kdybychom se uvedeným problémem chtěli dále zabývat. Když si uvědomíme, že nejprve je třeba vyřešit tyto a další komplikace a teprve poté se dostaneme k případnému vyvození nemožnosti reinkarnace, ztrácí se hledaný argument v nedohlednu.

Pokus o zjednodušení důkazního postupu

Chceme-li zaujmout kvalifikovaný postoj k problému reinkarnace, musíme se zaměřit na klíčový moment obtíže. Tím je otázka, zda *naše tělo patří k naší nejhlubší identitě, či nikoliv*. Jenže i tady se věci docela komplikují. Pojem *těla* totiž není jednoznačný, a to samé platí i o pojmu *identity*. Když se mluví o lidském těle, má se většinou na mysli naše tělesnost, která je empiricky dostupná (naše tělo sestávající ze svých vnějších údů a vnitřních orgánů). Jde tedy o smyslově vnímatelnou tělesnost kvantitativního typu, ale kvantita je z aristotelsko-tomistického hlediska *případkem* (akcidentem), tj. takovou skutečností, která *neexistuje v sobě*, ale jen *v jiném od sebe*. Chápeme-li lidskou tělesnost tímto způsobem, myslíme ji vlast-

ně jako určitou kvantitu ve spojení s určitými kvalitami, vztahy, činnostmi atd. Kvantita, kvality, vztahy, činnosti, z nichž je naše tělesnost „sestavena“, jsou určeními něčeho jiného od sebe, jsou bytostně nepůvodní, odvozené. Neexistuje kvantita (velikost a počet) sama o sobě a v sobě, ale vždy jen jako kvantita *něčeho jiného od sebe* (kamene, rostliny, člověka atd.). Jen v matematické abstrakci se kvantita vyvazuje ze své reálné závislosti na jiném od sebe a osamostatňuje se jako předmět myšlenkových operací. To samé platí i o smyslově vnímatelných kvalitách, činnostech a vztazích. Co z toho plyne? Zjednoduše to, že tělesnost v tomto významu *nemůže mít konstitutivní úlohu ve vztahu k člověku a nemůže patřit k jeho hlubinné identitě*. Tělesnost ve smyslu esenciálního určení člověka je proto třeba chápat jinak než jako tělesnost smyslově vnímatelnou. Tělesná schránka člověka není rozhodně tím tělem, které tvoří součást jeho nejzazší bytostné totožnosti.

Nejinak se to má i s pojmem *identity* – nemá jen jeden význam. Povaha skutečnosti nutí k rozlišení identity člověka na jeho totožnost ustavující a hlubinnou na straně jedné a na jeho totožnost odvozenou a druhotnou na straně druhé. Smyslově vnímatelná tělesnost člověka tedy patří k jeho identitě druhotné a odvozené a tím vzniká otázka, zda tuto tělesnost (*caro*) můžeme smrtí ztratit bez

zničení naší primární a hlubinné identity, a zda tedy můžeme podléhat případnému cyklu reinkarnací neboli znovu-navazování vztahu s tělesností, která leží mimo naší primární identitu.

Vidíme, že zamýšlený pokus o zjednodušení argumentace se příliš nezdařil. I zde narážíme na problémy a komplikace, z nichž nevede žádná jednoduchá cesta ven. Zdá se, že další snaha o orientaci v tomto tématu by celou záležitost jen teoreticky přetížila a k zaujetí jasného postoje k reinkarnaci by nám nepomohla.

Ještě jeden pokus o vyjasnění

Neměli bychom už raději kapitulovat a uznat, že s reinkarnací musíme počítat jako s možnou alternativou křesťanského zmrtvýchvstání? To by bylo předčasné. Možná bychom se mohli pokusit o poslední teoretický průlom bariéry, která nám brání vidět, jak se to s reinkarnací vlastně má. Uvažujme následně. I když situujeme naši smyslově vnímatelnou tělesnost mimo naši nejhlubší identitu do případkové (akcidentální) oblasti, neznamena to, že se tím ruší náš *exkluzivní vztah* s ní. Naše tělo může být i tak *vnějším výrazem naší niterné identity*. Tak jako se naše tělesné sekrety od nás oddělují, a přesto lze bezpečně zjistit jejich příslušnost k nám (viz např. identifikaci pachatele na základě zanechaných biologických stop), tak i tělo jsoucí mimo naši hlubinnou totožnost má stále výlučný poměr k tomu, kým jsme v našem posledním metafyzickém rozměru. Když uvážíme, že naše totožnost je nezaměnitelná a nepřenositelná na jiné skutečnosti a na jiné lidské bytosti (já jsem já a nemohu být někým jiným od sebe), ale přesto nějak závisí na identitě mých předků (rodičů, prarodičů, praprarodičů atd.), otevírá se tím možnost z toho ve věci reinkarnace něco významného vyvodit.

Je jisté, že jsem se nemohl narodit z jiného rodičovského páru, než jsem se fakticky narodil. To je mimo jakoukoliv pochybnost, neboť pokud bych se mohl narodit z jiného páru, mohl bych se narodit ve stejné době 2x a vícekrát, takže bych mohl existovat ve „víceru exemplářích“, což je rozporné. Byl bych jeden a mnohý zároveň a ve stejném ohledu.

Foto: János Venczák / unsplash

Není tedy možné, abych měl jiné rodiče než ty, které mám. Ta samá úvaha platí pro rodiče mých rodičů, pro jejich rodiče, a tedy pro všechny členy rodové linie, k níž náležím. To má vcelku závažnou implikaci, totiž tu, že kdyby se někdy v dávné minulosti z nějakého důvodu nesetkali nějakí moji předkové a moje prapraprapraprapra... babička by si vzala jiného praprapraprapra... dědečka, *už bych se nikdy nemohl narodit já* a místo mě by se narodil někdo jiný, neboť identity mých předků a tím pádem i identity jejich potomků by se změnily. Podle reinkarnační nauky se mohu v tomto světě narodit opakovaně a zároveň se někteří lidé dokáží z reinkarnačního cyklu vyvázat. To by znamenalo, že nenávratem některých lidí na zem by se změnily i genealogické linie. Některý z mých předků, na jehož výskytu závisí moje tělesná identita (a ta je vnějším výrazem mé vnitřní totožnosti), by se už reinkarnovat nemusel a tím by se zhroutila nutná podmínka mého budoucího (opakovaného) narození – mé reinkarnace. To je zásadní obtíž, do níž se tato teorie dostává.

Tuto důležitou myšlenku je dobré zopakovat ještě jinými slovy. Jestliže se nemohu narodit z jiného páru než z toho, z něhož jsem se fakticky narodil, mohu mít pouze tu tělesnost, kterou fakticky mám. Při případné reinkarnaci, v níž by musela být zachována identita mého

já, bych proto musel mít *tutěž tělesnost* jako v minulých životech, což implikuje existenci *stejně rodové linie*, na níž je můj zrod vázán, tj. existenci *všech mých předků bez výjimky*. To ale *koliduje s logikou reinkarnace*, která připouští, že se lze z jejího cyklu osvobodit a nenavrátit se do pozemských poměrů. Tím se však pozmění linie mých „nových“ předků – některý z nich bude scházet a má tělesnost (potažmo celá „moje“ identita) bude jiná. Už to tedy nebudu já, neboť moje tělesnost je projevem mé nesdělitelné identity.

Nejásnejme ale předčasně! Oponent by mohl přijít s tezí, podle níž naše duše (tj. naše svobodné, svébytné, mravně zodpovědné já) *disponuje vícero potencemi k různým tělesnostem*, takže bychom se klidně mohli rodit postupně v různých genealogických liniích a brát na sebe různá těla. Moje současná tělesnost (t1) by mohla být aktualizovaná, čehož výsledkem by bylo toto mé nynější tělo, zatímco ostatní potence k jiným tělům (t2, t3, t4...) by došly své aktualizace až v budoucích reinkarnacích. A jsme opět u komplikace, jejíž objasňování by argumentaci natolik zatížilo, že by to naši jistotu názoru na reinkarnaci spíše oslabilo. Náš vhled do poměru duše a těla zůstane patrně navždy velmi omezen a snaha o řešení otázky na této úrovni se ukazuje být odsouzena k permanentnímu neúspěchu. Připomeňme si memento Tomá-

še Akvinského, podle něhož naši vlastní esenci neznáme, protože jsou nám dostupné pouze její vnější (akcidentální) projevy. Zbývá zde tedy ještě vůbec nějaký prostor pro přehledný a jasný důkaz nemožnosti znovu-vtělování?

Etický argument proti reinkarnaci

Bytí člověka je jeho prvním a základním uskutečněním, zatímco prostřednictvím své činnosti člověk pracuje na svém uskutečnění druhém. Úkolem člověka je přejít cestou svobodných voleb ze stavu nehotovosti do stavu finálního sebe-uskutečnění (seberealizace). Finalita lidského života není horizontální (smysl a meta lidské existence není v tomto historickém světě), ale vertikální (meta-historický). Cílem lidského života je spojení s Tvůrcem. Zmnožování pozemských existencí duše prostřednictvím reinkarnace nedává smysl. Zastánci reinkarnační nauky chápou opakované pozemské existence jako *reparáty*, jako nové a opravné pokusy o vyvázání se z cyklu reinkarnací, případně jako *prodlužování* doby potřebné pro dosažení žádoucí mravní dokonalosti duše. Při hlubším zamyšlení se ukazuje, že tato teorie trpí logickou nekonzistencí. Každá nová (opakovaná) existence poskytuje jedinci *úplně stejné podmínky života* – má se v jeho průběhu rozhodnout *pro*, nebo *proti* vůli Stvořitele a v této základní situaci jedinec je a byl by v *každé* pozemské existenci. Zásadní přitom je, že o své hypotetické předchozí existenci *nemá žádnou evidenci* a jistotu a jeho opakované pozemské životy by pro něj neznamenal *nic principiálně odlišného* od předchozích životů. Byl by od nich oddělen clonou zapomnění, nejistoty a pochybností. Pokud by tuto clonu nějakým způsobem překonal, dospěl by k jistému vědomí možnosti dalšího existenciálního reparátu, čímž by se jen *snížila dramaticita jeho mravních voleb*. Kdo by nemiloval Tvůrce, kdo by byl vůči Němu nepřátelský anebo pouze lhostejný, věděl by o budoucí nové šanci na opravu a tuto „skvělou“ možnost by mohl začlenit do svého životního plánu. To by však byl defektní kalkul, v němž není ani náznak ochoty k obrácení. A i kdyby se jen stínovitě v mysli takového člověka vyskytla, její realizace by mohla být odsouvána na

neurčito, do daleké, neustále prodlužované budoucnosti – do cyklu reinkarnací.

Opakované pozemské životy proto nedávají smysl, jejich důsledkem by bylo existenciální od-dramatizování svobodných voleb v tomto světě (nezapomeňme, že drama není vždy jen tragédie, neboť dramatický děj může mít pozitivní vyústění). Smysl, tj. soulad s vlastní povahou časné skutečnosti, má naopak pojetí, podle kterého se v tomto životě neodvolatelně rozhodujeme pro náš *definitivní, věčný osud*, tedy pojetí, v němž pro rein-

karnaci není žádného místa. Reinkarnace ruší čas jako *kairos* a činí z něj plynutí, do něhož lze znovu a znovu vstupovat. Oproti tomu čas jako *kairos* představuje sérii jedinečných, neopakovatelných momentů, jejichž nevyužití vede k nenapravitelným ztrátám. Svatý Pavel to vyjadřuje jasnými slovy: „*v čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc. Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!*“ (2 Kor., 6,2). Jakmile se brány příhodného času zavřou, nebude již nikdy do nich moci vstoupit a využít mož-

ností záchrany, které s nimi byly kdysi nenávratně spojeny.

Roman Cardal

Mgr. Roman Cardal Ph.D.
filosof

JAK JOHN WAYNE NA SMRTELNÉ POSTELI KONVERTOVAL KE KATOLICTVÍ

Většina lidí zná neuvěřitelnou, pět desítek let trvající hollywoodskou kariéru Johna Waynea.

Jako herec, režisér či producent se během ní podílel na více než sto šedesáti filmech (přibližně polovinu z nich tvořily westerny), například *Maršál*, *Nejdelší den* a *Největší příběh všech dob*. Málodko však zná příběh o tom, jak John Wayne v posledních dnech před tím, než podlehl rakovině, konvertoval ke katolictví.

John Wayne se narodil roku 1907 jako Marion Robert Morrison do presbyteriánské rodiny v malém městě ve státě Iowa. Vyrůstal v církvi, věřil v Boha a od dětství byl veden k tomu, aby četl Bibli. Poté, co musel kvůli zranění opustit univerzitní fotbalový tým, se poprvé dostal k filmu – pomáhal s rekvizitami a pracoval jako komparsista. Během deseti let se prosadil a stal se velkou filmovou hvězdou.

S katolictvím se poprvé výrazněji setkal díky své první manželce Josephine Alicii Saenzové. Vzali se v roce 1933 a měli spolu čtyři děti. Josephine byla katolička, a tak měli svatbu v katolickém kostele. John souhlasil, že jejich děti budou vychovávány v katolické víře. Josephine byla svým způsobem společenskou celebritou a často pořádala večírky pro další hollywoodské katolíky, včetně

kněží a řeholních sester. Děti posílali do katolických škol. John Wayne byl celkově vtažen do katolických kulturních kruhů a trávil hodně času v katolických kostelích a mezi katolíky.

Bohužel se po dvanácti letech v roce 1945 rozvedli. Josephine se však jakožto katolička znovu provdala až po Wayneově smrti – a celou dobu se modlila, aby konvertoval ke katolictví. Ještě dvakrát se oženil a bohužel měl i několik mimomanželských poměrů. Nicméně právě se svou třetí manželkou, Pilar Palleteovou, prožil nejdelší vztah (25 let) a zůstal s ní ženatý až do smrti. Pilar byla rovněž katolička (kdo ví, jak jí bylo umožněno provdat se za dvakrát ženatého muže). Krátce poté, co se vzali, k nim přišel katolický kněz požehnat místnosti jejich domu.

I přes své problémy ve vztazích zůstal Wayne duchovně založeným člověkem. Vlastní rukou psal Bohu dopisy jako určitou formu modliteb. Také odmítal hrát ve filmech, které považoval za nemravné, a to v době, kdy se v Hollywoodu nemravnost čím dál víc tolerovala. Stal se dobrým přítelem arcibiskupa Tomase Clavela, který po svém vyhoštění z panamské arcidiecéze v roce 1968 působil

v arcidiecézi Los Angeles. Toto přátelství ho ještě víc utvrdilo v touze vstoupit do katolické církve.

V roce 1979, když doma obklopen rodinou umíral na rakovinu, se pak konečně rozhodl vstoupit do katolické církve. Požádal, aby za ním přišel arcibiskup Clavel, ale ten byl sám příliš nemocný, a tak byl místo něho poslán jiný arcibiskup z diecéze. Wayne byl přijat do katolické církve a o pouhé dva dny později zemřel. Proč s konverzí čekal až na smrtelnou postel? Jeho vnuk vysvětlil, že Wayne litoval, že se katolíkem nestal dříve, a přičítal to „rušnému životu“. Nakonec to ale přece jen stihl. Na to, abychom přišli k Bohu, není nikdy pozdě!

Odpočinutí věčné dej, Pane, Johnu Waynovi a světlo věčné ať mu svítí. Ať jeho duše i duše všech věrných zemřelých pro Boží milosrdenství odpočívají v pokoji. Amen.

ChurchPOP
přeložila Alena Švecová

JDEŠ NA SVATBU?

Proměny šatníku posledních desetiletí a svatební standard

Když jsem jako mladý muž začal pracovat v top managementu strojírenské firmy, bylo to po stránce oblékání relativně náročné. Firemní *dress code* vyžadoval od odborného ředitele nosit denně styl *business*, tj. světlou košili, vázanku, sako, společenskou obuv. Myslím, že někdy kolem roku 2010 nastal zlom – na konferencích a jiných byznysových setkáních muži sundali kravaty, nastoupil *business casual*. V letech před covidem potom přišel *smart casual* – najednou se dalo na konferenci přijít v džínách a ležérním saku, a bylo to výrazně pohodlnější. V posledních letech navíc zčásti vymizely i společenské boty, stačí značkové tenisky, zpravidla ty s bílým okrajem. Nestranný nadnárodní pozorovatel by to snad nazval amerikanizací. Výjimkou jistě trvale zůstávají některé byznys sektory, kde dojem souvisí s důvěryhodností, na prvním místě uvedme advokátní kanceláře.

A jak je to v církvi? Myslím, že vidíme jistou obdobu popsaného dění. Oblečení je uvolněné, každý chodí tak, aby to bylo příjemné, pohodlné a bez nějakých větších omezení. V posledních desetiletích nastal významný posun, kdy se mi zdá, že ani lidé vzdělaní se často do kostela neoblečou jako na významnou událost. Shoda ještě snad panuje v tom, že oblečení má být nějak slušné a zejména u žen nepřilíš odhalující. Výjimkou však nejsou v létě muži v barevném tričku, kratasech a sandálech, ani ženy ukazující holá ramena, ba dokonce holý pupík, v tričku tak o dvě čísla menším. Džíny jsou potom univerzální celoročně, tyto původně americké montérky zdomácněly všude a pro všechny.

Je to ovšem jedno, jak se oblečeme na mši svatou? Papež Lev XIV. říká, že „cestovním průvodcem“ naší víry je Kate-

Foto: Roman Polách / Člověk a Víra

chismus katolické církve (KKC).¹ Přímo odpověď tam však nenajdeme, protože slovo „oblečení“ se v KKC vůbec nevyskytuje. Katechismus však říká, co to mše je:

Celý křesťanský život nese znamení manželské lásky Krista a Církve. Již křest, který uvádí do Božího lidu, je svatebním tajemstvím: je takřka svatební lázní před svatební hostinou, Eucharistií. (KKC 1617)

Pozvání na mši svatou, Eucharistii, je tedy pozváním na svatbu mezi Kristem a Církví. Přímo v Matoušově evangeliu potom najdeme Ježíšovo podobenství – zvláštní příhodu, ve které se oblečení ocitá v hlavní roli:

S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu... Když král vstoupil mezi stolovníky,

spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. Řekl mu: ‚Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?‘ On se nezmohl ani na slovo. Tu řekl král sloužícím: ‚Svazte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.‘ Neboť mnozí jsou povoláni, ale málokdo bude vybrán. (Mt 22:2,11-14)

Král má špatně oblečeného svatebčana za podvodníka, který se vetřel tam, kde nemá co dělat. Toto podobenství je jistě vhodné vykládat duchovně, kdy pokud někdo jde k Eucharistii a nepřipraví svou duši na svatební hostinu, Krále rozlobí. Nicméně co když nám tímto příběhem Ježíš ve skutečnosti chce říct ještě víc? Při mši svaté se spojuje nebe a země, záležitosti nebeské s těmi pozemskými, které jsou posvěcovány.

„Oblečení vybíráme podle příležitosti...“ Tak začíná první věta první kapitoly *Malé knihy etikety pro manažery* experta a prezidentského mluvčího Ladislava Špačka. Pokud tedy víme, že jdeme na svatbu, oblečeme se podle toho. A je za-

¹ Kázání papeže Lva XIV. pro katechety a obhajoba katechismu jako nástroje proti církevním neshodám. *Zenit.org*, 29. 9. 2025.

Foto: Miroslav Novotný / Člověk a Víra

jímavé, že ačkoliv se například byznysový standard oblečení vyvíjí a evidentně klesá, právě úroveň svatebního oblečení zůstává trvale vysoko, protože všichni pozvaní svatebčané jsou si dobře vědomi výjimečnosti svatební události. Čím blíže vztahově jsme ženichovi a nevěstě, tím více je nám jasné, že se máme dobře ustrojít. A je dost jedno, zda je příliš velká zima, nebo naopak téměř nesnesitelné horko, zda v sále klimatizace funguje, nebo nás čeká potní lázeň.

Pokud jsme si tedy vědomi toho, že mše svatá skutečně je svatební hostinou, je kritérium našeho správného oblečení jasné: můžeme se před odchodem postavit doma před zrcadlo a položit si otázku: „Šel bych takto na svatbu?“

Když si my muži vezmeme vázanku a sako i v parném letním dni, vždy samozřejmě hrozí, že si někteří lidé při pohledu na nás pomyslí něco o „hogo fogo“ nebo nás mohou považovat třeba i za mentálně zkostnatělé. Přitom i ve starších českých filmech² je možné vidět, že svůj nedělní oblek měl u nás každý sedlák, i v té nejzapadlejší vesnici. V zimě zase, když si člověk vezme vázanku i pod kabát se zimní šálou, zpravidla to stejně z lidí neuvidí nikdo, takže pohodlnost je silným pokušením. Jenže když víme, že jdeme na svatbu, dá se to přece vydržet.

A Bůh vidí to, co je skryté: *Člověku se všechny jeho cesty zdají ryzí, ale pohnutky zpytuje Hospodin* (Příslaví 16:2).

Můj přítel, americký lékař žijící v Praze, mi kdysi řekl, že se mu zdá, že pokud člověk vykročí svým životem směrem k Bohu, projeví se to právě i na oblékání – např. na svátky a neděle se pak obléká slavnostněji. Oblečení s naším vnitřním životem úzce souvisí – citujme opět Ladislava Špačka: „Pozoruje to na sobě každý: jakmile se oblékneme do určitého druhu oblečení, přizpůsobíme se mu i svým chováním. Žena kráčí jinak v džínách a jinak ve velké večerní, jinak sedí, volí jiná gesta. Oblečení je sice vnějškový prvek, ale velmi rychle ovládne i naše vnitřní ustrojení a vyladí naše chování do souladu s vnějším image.“³

Není úplně snadné o tom psát, protože když to uděláte, jste potom se svým oblečením pod drobnohledem. Ale stejně se toho odvážím, protože musím. Občas jsem v neděli v kostele jediným mužem v saku. No a co? Jak říká Benjamin Franklin, *dodržovat svátky je mnohem jednodušší než dodržovat příkázání* (*Poor Richard's Almanack*, 1739).

Není vůbec špatná ani myšlenka, že se máme do kostela slavnostně obléct,

protože tím projevujeme společenskou úctu svým bližním. Plně s tím souhlasím, ale podstatnějším důvodem se mi zdá dbát na charakter události – královské svatební hostiny. Při audiencích, předávání vyznamenání nebo královských korunovacích také nejde na prvním místě o okolo stojící ceremoniáře, poradce, pobočníky a další dvořany, ale o význam dané události. A zde na mši je někdo víc než prezident...

Samozřejmě existují výjimky. Ve všední dny často nemáme ani příležitost, ani čas změnit náš obvyklý standard oblečení do zaměstnání. Pokud jdeme na mši svatou s malými dětmi, je pochopitelné, že tomu přizpůsobíme i své ustrojení, je-li to potřeba. V naší rodině jsme se však vždy snažili, aby i děti od útlého věku věděly, že v kostele jde o slavnostní příležitost, a děti proto vždy měly také své, věku odpovídající, slavnostní oblečení, jiné než to obvyklé do školky a do školy. Starší lidé mohou mít zase své zdravotní důvody, něco jiného je jít na pouť nebo být na cestách apod. Nicméně toto všechno by bylo pochopitelné i pro naše oblečení při účasti na svatbě někoho z našich blízkých.

Bůh nechce spasit jen naši duši, ale nás celé, i s tělem. Naše schopnost slavit, zejména o nedělích a svátcích, proto záleží i na tom, zda své tělo slavnostně oblékáme. Pozvání na královskou svatbu tím přijímáme celé, duši i tělem. Ženich se raduje ze své nevěsty.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík FEng.
Farnost sv. Mořice v Kroměříži

2 Např. film *Všichni dobří rodáci*

3 Špaček, L.: *Malá kniha etikety pro manažery*. Mladá fronta, Praha, 2010. Kapitola „A to nejdůležitější“.

IDEOLOGIE A TICHÝ TEP OLTÁŘE

Svět kolem nás ztrácí paměť a s ní i schopnost rozpoznat vlastní tvář. V kanadských kasárnách vojáci nesmějí zmínit Boha; armáda vymazala náboženský jazyk ve jménu prázdné inkluze. Biskupové protestují, leč prozatím marně. Tato sekularizace je však jen symptomem hlubší krize. Jak poznamenal jeden z polských biskupů, posedlost otázkami LGBT identity je přímým důsledkem ztráty víry v Boha. Když z lidského srdce zmizí Stvořitel, zůstává jen prázdné slovo. Člověk, který nezná svůj původ, se křečovitě snaží definovat sám sebe. O to bolestnější je, když se zmatení šíří i uvnitř Církve. Z Brazílie nedávno zazněl šokující výrok preláta, který tvrdil, že exorcismu by měla být podrobena homofobie... Zdá se, že některé lodě zanesou proudy až příliš daleko od pevniny.

Proti tomuto hluku však musí stát tihá síla pravdy a ona stojí! Singapurský kardinál William Goh varuje: ve věcech svaté Tradice neexistují kompromisy. Nelze mísit duchy doby s věčnými pravdami. Co je onou kotvou? Odpověď nabízí Eucharistie. Právě ona je antidotem proti sobectví, které dnešní společnost uctívá. Přijímáme-li Krista, naše individualita se vysvobozuje z egocentrismu. Svět káže o štěstí za každou cenu, Oltář nás učí oběti. Eucharistie rozbíjí iluzi, že jsme středem vesmíru, a ukazuje, že skutečná svoboda nespočívá v tom dělat si, co chci, ale v darování se. Je v tom kus odkazu sv. Jana Pavla II., který filozofický pojem osoba ukotvil ve schopnosti darovat se druhému. A vlastně je v tom přímý odkaz na Boží úradky, na výkupnou oběť Kristovu.

Tato radikálnost víry proráží mediální bubliny, a to nejen – jak je to vidět nejčastěji – u fotbalistů. Mexická Miss Universe Fátima Bosch veřejně oběto-

Praha přivítala nového apoštolského nuncia! Arcibiskup Eugene Martin Nugent dorazil ve čtvrtek 3. září do ČR. Na letišti ho přivítal pražský arcibiskup, představitelé ČBK, Apoštolské nunciatury a Ministerstva zahraničních věcí. Foto: Arcibiskupství pražské / X

vala svou korunu Kristu Králi. Je v tom vyznání, že pomíjivá sláva bledne před věčností. Podobně dojemný je příběh dcery imáma z Guiney-Bissau, která navzdory nenávisti přijala řeholní sliby. Jsou to záblesky milosti. Církev je potřebuje, neboť čelí i tvrdé historické paměti. Polsko vzpomínalo na blahoslaveného Władysława Findysze, kněze umučeného komunisty, který i v žaláři léčil zlo dobrem. Stejný odkaz nese i slovenské Kolegium Antona Neuwirtha, jež dává podobu iniciativě na zřízení katolické univerzity. Moudrost nikdy nevyjde z módy a Církev musí mít místa, kde se bude formovat intelekt budoucích vůdčích osobností.

Uprostřed bouří neúnavně jedná Vatikán. Kardinál Marc Ouellet u soudu vyhrál žalobu proti nepravdivému obvinění ze zneužívání, jež podala jistá žena. Vysouzené odškodné ve výši sta tisíc dolarů však věnoval organizacím bojujícím proti zneužívání domorodého obyvatel-

stva, čímž ukázal, jak vypadá restorativní spravedlnost. Uprostřed válečných konfliktů arcibiskup Paul Richard Gallagher nedávno absolvoval strastiplnou cestu do Moskvy, aby povzbudil katolickou komunitu a nabídl zprostředkování míru.

Žijeme v době, kdy se svět pokouší vymazat Boha z veřejného prostoru. Odpověď křesťana však nespočívá v zoufalství. Spočívá v neochvějné důvěře Eucharistickému Kristu, v tradici, která se neohýbá a vytrvá navzdory všem sebelepším módním trendům (a to není křeč ani zatuchlá touha setrvat v minulosti, ale touha po znalosti kořenů a pevném základu, jenž umožní dobře žít tady a teď, se vším všudy!), a v lidech, kteří dokážou položit korunu krásy před oltář. To, co dává Oltář, je tišší než křik ideologií, ale je to právě On, Ten na Oltáři, náš Pán, který udává tep dějin a který nás vede domů.

—zd—

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasláním darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.